Rapport meting Transitie-volgsysteem Wmo

Stand van zaken transitie AWBZ naar Wmo bij gemeenten

op 17 januari 2014



In opdracht van het

TransitieBureau Wmo

radar

Team Kennisnetwerk Wmo

Natalia Blok, Marjon Breed, Ferdinand Oort,
Yvonne Roolaart, Rogier den Uyl

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
2. Het Transitie-Volgsysteem Wmo 3
   2.1 De doelstelling 3
   2.2 De vragen 3
   2.3 De polls 4
   2.4 De organisatie 5
   2.5 De meting en de rapportage 5
3. De resultaten 7
   3.1 Samenvatting landelijk beeld 7
   3.2 Resultaten fase 1: Verkenning op nieuwe taken 8
   3.3 Resultaten fase 2: Uitwerking analyse in richtinggevend kader 11
   3.4 Resultaten fase 3: Uitwerking richtinggevende kaders in beleidsplan 13
   3.5 Resultaten polls 19

Bijlage 1: Stappenplan Transitie naar een nieuwe Wmo 20
Bijlage 2: Vragenlijst Kennisnetwerk Wmo, tot en met beleidsplan 21
Bijlage 3: Samenvatting telefonische interviews gemeenten 24

1. Inleiding

In opdracht van het TransitieBureau Wmo worden in dit rapport de resultaten van het Transitie-VolgSysteem (TVS) Wmo weergegeven van meetmoment 17 januari 2014. Het TVS bestaat uit een digitale vragenlijst die door 98% van de gemeenten in Nederland is ingevuld. Hierdoor ontstaat inzicht in de voortgang van de (voorbereidingen op) de invoering van de nieuwe Wmo vanaf 1 januari 2015, en mogelijke ondersteuningsbehoefte.

Het TVS is primair bedoeld om na te gaan of gemeenten de noodzakelijke voorbereidingen treffen voor de *transitie* van Awbz naar Wmo volgens het stappenplan op www.invoeringwmo.nl. Het TVS geeft inzicht in de vraag of gemeenten op 1 januari 2015 'klaar' zijn voor de nieuwe opgave. Het instrument meet niet de inhoudelijke *transformatie*, oftewel de vernieuwing die gemeenten al dan niet doorvoeren om de opgave te kunnen realiseren.

Om toch een indruk te krijgen van de inhoudelijke voortgang op bepaalde thema's zijn in dit rapport kwalitatieve toevoegingen van gemeenten verwerkt, te weten:

- Opmerkingen die gemeenten bij de beantwoording van vragen hebben geplaatst en die een resultaat verklaren;
- De resultaten van inhoudelijke polls.

Daarnaast is in bijlage 3 het resultaat opgenomen van aanvullende interviews met gemeenten over succesfactoren en mogelijke oplossingsrichtingen op een aantal thema's uit de vragenlijst cq. het stappenplan.

Dit rapport betreft het resultaat van een meting op 17 januari 2014, en is een actualisatie van de meting van oktober 2013. Het rapport omvat de antwoorden op de vragen van drie onderscheiden fasen: Verkenning op nieuwe taken (1), Uitwerking in richtinggevend kader (2) en Uitwerking in beleidsplan (3).
In een volgende rapportage, die medio 2014 zal verschijnen, zullen ook vragen over de voorbereiding van de implementatie in het TVS (fase 4) worden opgenomen.

Dit rapport bestaat na deze inleiding uit de volgende twee hoofdstukken:

- Hoofdstuk 2: Een beschrijving van het instrument TVS, met doelstelling en werkwijze;
- Hoofdstuk 3: Een weergave van de belangrijkste resultaten.

In een afzonderlijk tabellenboek zijn alle gegevens in tabellen en diagrammen opgenomen waarop de resultaten in dit rapport zijn gebaseerd. Het rapport zal door de opdrachtgever, het TransitieBureau Wmo, openbaar worden gemaakt.

2. Het Transitie-Volgsysteem Wmo

2.1 De doelstelling

In opdracht van het TransitieBureau Wmo is in 2012 het Kennisnetwerk Wmo ontwikkeld. Door de inzet van een besloten website (www.kennisnetwerkwmo.nl) kunnen gemeenten en regio's onderling kennis delen en ervaringen uitwisselen over de nieuwe taken van de Wmo. Daarnaast is op de website medio 2013 een volgsysteem ingericht, het Transitie-volgsysteem (TVS) Wmo, waarmee elke gemeente de voortgang van de invoering van de nieuwe Wmo kan bijhouden, en ook kan vergelijken met andere gemeenten.

Op elk gewenst moment kan het TVS Wmo ingevuld en geraadpleegd worden waardoor een beeld van de voortgang van de voorbereidingen op de decentralisatie ontstaat. Op deze wijze krijgen gemeenten, regio´s en het TransitieBureau Wmo, inzicht in de voortgang van de transitie en de mogelijke ondersteuningsbehoeften.

2.2 De vragen

Het TVS Wmo bestaat uit een vragenlijst (zie bijlage 2), met vragen die direct zijn afgeleid van de fasen van het stappenplan[1] (zie bijlage 1) van het TransitieBureau Wmo. De vragen voor het TVS zijn volgens het stappenplan opgesteld. Het TVS bestaat uit de volgende fasen en belangrijke besluitvormingsmomenten[2]:

- Fase 1: Verkenning op nieuwe taken
- Fase 2: Uitwerking analyse in richtinggevend kader, vast te stellen door College en Raad
- Fase 3: Uitwerking richtinggevende kaders in beleidsplan, vast te stellen door College en Raad
- Fase 4: Voorbereiding en implementatie, resulterend in bestek, verordening, en contracten met aanbieders

De vragen zijn zorgvuldig in samenspraak met het TransitieBureau Wmo en enkele gemeenten geformuleerd. Met name is erop gelet dat dit vragen zijn die de voortgang van de *transitie* meten. Voor de begrippen die in het TVS worden gebruikt wordt verwezen naar de omschrijvingen die zijn te vinden in het stappenplan op www.invoeringwmo.nl.

[1] De vragen voor deze rapportage zijn afgeleid van het stappenplan zoals opgenomen in bijlage 1. Het stappenplan is kort geleden bijgesteld, zie www.invoeringwmo.nl. Onder meer is bijgesteld dat het beleidsplan niet in december 2013, maar begin 2014 gereed dient te zijn. Een volgende rapportage zal op de nieuwe versie zijn gebaseerd.

[2] De nummering van de fasering in het stappenplan, waarop het TVS is gebaseerd, is afwijkend en als volgt:

1. Verkenning op nieuwe taken (fase 1 TVS)
2a Uitwerking analyse in richtinggevend kader (fase 2 TVS)
2b Uitwerking richtinggevend kader in beleidsplan (fase 3 TVS)
3. Voorbereiding implementatie (fase 4 TVS)
4. Implementatie (fase 4 TVS)

In een volgende rapportage wordt de fasering van TVS en stappenplan gelijk getrokken.

Elke vraag is enkelvoudig te beantwoorden met ‘Ja’, ‘Nee’ of ‘Ten dele’. Het antwoord wordt in het systeem met de volgende kleuren weergegeven: ‘Nee’ in rood, ‘Ten dele’ in oranje, ‘Ja’ in groen en ‘Niet ingevuld’ in grijs. In onderstaande tabel is dit grafisch weergegeven:

Nee	
Ten dele	
Ja	
Niet ingevuld	

Zoals in de inleiding vermeld, omvat het rapport van de peiling van het TVS op dit moment alleen vragen met betrekking tot de eerste drie fasen. Met betrekking tot de eerste drie fasen omvat het stappenplan niet alleen de essentiële besluiten over het beleidsplan, het bestek en de verordening, maar ook elementen die van belang zijn om de rest van het besluitvormingsproces goed te laten verlopen. Denk aan het opzetten van een projectorganisatie, de inrichting van een sturingsmodel, de dialoog met aanbieders, verzekeraars, en clienten en de realisatie van de werkprocessen. In een volgende meting en rapportage, naar verwachting voorjaar 2014, worden ook de vragen voor de volggende fasen van het stappenplan (voorbereiding en implementatie) in het TVS opgenomen.

De vragenlijst wordt op uitvraag van het TransitieBureau Wmo op gezette tijden ingevuld voor de rapportage. De betrokken gemeenteambtenaren (projectleiders/ beleidsmedewerkers) kunnen daarnaast op elk gewenst moment de antwoorden van alle vragen in elke fase zelf actualiseren. Voor het gebruik van het instrument is een handleiding gemaakt, die aan alle gemeenten is toegestuurd en die ook op het Kennisnetwerk zelf te vinden is. Hierin is onder meer te vinden dat de vragen door de gemeente naar eigen inzicht dienen te worden ingevuld. Het is immers de gemeente zelf die het beste kan beoordelen hoe het ervoor staat. Zo wordt bijvoorbeeld gevraagd of de gemeente *‘voldoende inzicht heeft in…’*, of *‘voldoende heeft onderzocht of…’,* of *‘voldoende voorbereidingen heeft getroffen voor…’*. Bij twijfel kan voor iedere vraag het antwoord ‘Ten dele’ worden gekozen en indien gewenst een toelichting worden gegeven.

2.3 De polls

Het Transitie-Volgsysteem Wmo is primair bedoeld als proces-instrument om na te gaan welke voorbereidende stappen gemeenten maken op de invoering van de nieuwe Wmo. Met het TVS wordt niet gevolgd of gemeenten een inhoudelijke transformatie doorvoeren. Om ook een indruk te krijgen van de inhoudelijke voortgang op actuele thema’s kan elke gemeente, alsmede het TransitieBureau, polls plaatsen op het Kennisnetwerk Wmo. Een poll is een korte vraag met een aantal antwoordcategorieën, die elke gebruiker digitaal kan beantwoorden. De antwoorden worden bij elkaar opgeteld, en geven een beeld van de wijze waarop gemeenten met een bepaald thema bezig zijn. Actuele polls op 17 januari 2014 zijn:

- Betrekt u woningcorporaties bij uw beleidsvorming over extramuralisering van zorg en ondersteuning?

- Houdt u bij de inrichting van de Wmo 2015 rekening met de huidige afbouw van bedden in de GGZ?
- Verwacht u in de voorbereiding op de nieuwe aanbestedingsronde grote ontslagen bij zorgaanbieders in uw regio?

Een deel van de gebruikers van het Kennisnetwerk Wmo heeft deze polls beantwoord. Dit geeft per vraag een indruk. Het biedt geen representatief beeld, omdat niet alle gemeenten de polls hebben ingevuld, en omdat per gemeente meerdere gebruikers de poll kunnen invullen. De uitkomsten van deze polls zijn opgenomen in paragraaf 3.5.

2.4 De organisatie

Alle gemeenten van Nederland hebben voor het invullen van het TVS een eigen inlogcode ontvangen, en zijn daarmee aangesloten op het Kennisnetwerk Wmo. Nederland is voor het Kennisnetwerk, en daarmee het TVS Wmo, ingedeeld in 33 regio's. Deze indeling is gebaseerd op de indeling van de zorgkantoor-regio's, en wordt op verzoek van gemeenten zelf tussentijds aangepast op basis van de samenwerkingsverbanden die in de praktijk functioneren. Sommige regio's zijn als gevolg hiervan opgedeeld in subregio's. Wanneer de Wmo-regio's bekend zijn, zal het Kennisnetwerk Wmo hierbij aansluiten.

Iedere (sub)regio kent één of meerdere regiocorrespondenten[3]. Met hen is afgesproken dat zij regionale afstemming bevorderen, gemeenten stimuleren het volgsysteem in te vullen, en over de regionale voortgang communiceren in de regionale bijeenkomsten die hiervoor worden georganiseerd. De tabellen in de het tabellenboek zijn toe te leiden naar resultaten per regio, en nog niet naar het niveau van een subregio.

2.5 De meting en de rapportage

De meting voor deze rapportage is verricht op 17 januari 2014. Er zijn diverse acties ondernomen om gemeenteambtenaren te ondersteunen en zo nodig aan te sporen het volgsysteem via de website in te vullen of te actualiseren. Er is een beroep op gemeenten gedaan vanuit het TransitieBureau Wmo, en er is een ledenbrief van de VNG verstuurd naar de gemeenten. Daarnaast heeft het team van het Kennisnetwerk Wmo alle gemeenten die nog niets hadden ingevuld, of die na 1 oktober niet meer hadden geactualiseerd, per telefoon benaderd met de vraag dit te doen. Dit heeft erin geresulteerd dat 98% van de gemeenten het volgsysteem heeft ingevuld (396 van de 403 gemeenten).

Dit rapport geeft de ontwikkelingen op landelijk niveau weer. In het tabellenboek zijn de ontwikkelingen op regionaal niveau terug te vinden. De voortgang van de afzonderlijke gemeenten wordt niet apart weergegeven. Het TransitieBureau Wmo heeft wel de mogelijkheid om op het niveau van afzonderlijke gemeenten de voortgang van de invoering te volgen, maar hierover wordt dus niet gerapporteerd. Wel is in het tabellenboek, onderdeel

[3] Uitgezonderd de regio's Zuid Hollandse Eilanden en Utrecht, waar zich na herhaalde verzoeken geen regiocorrespondent heeft aangediend.

III, het onderscheid in beantwoording per vraag tussen grote, middelgrote, en kleine gemeenten[4] terug te vinden.

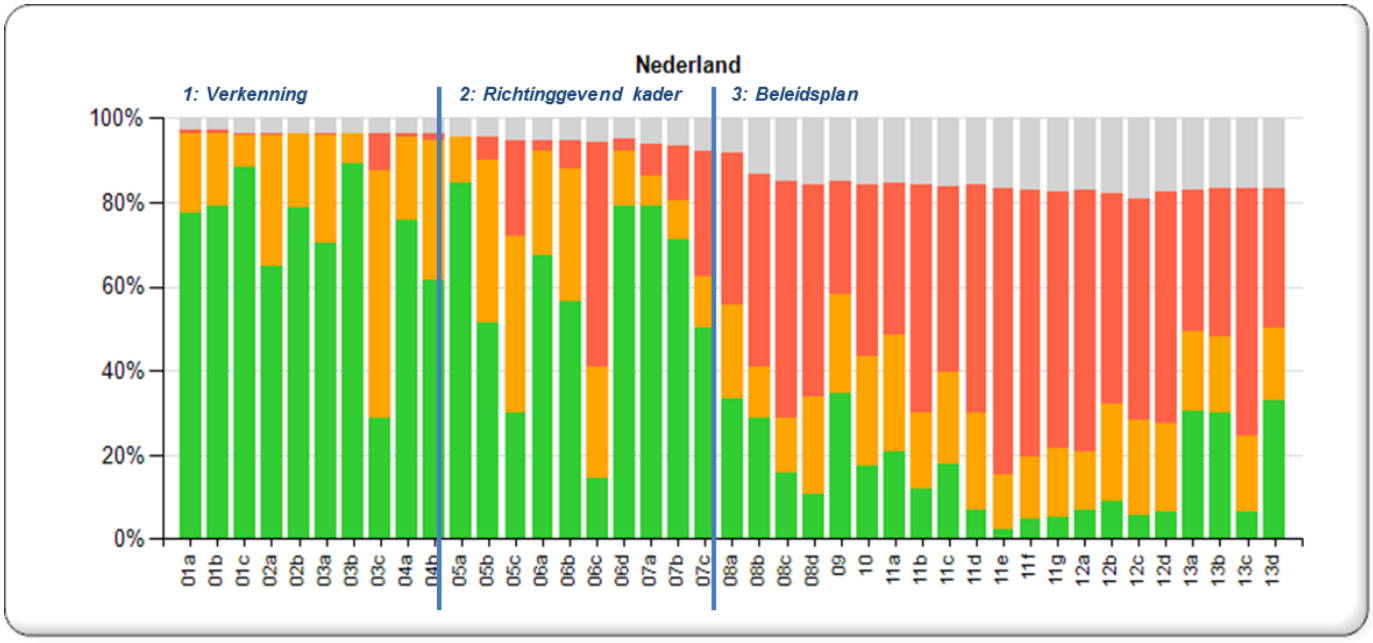
[4] Kleine gemeenten kennen een aantal inwoners tot 50.000, middelgrote gemeenten kennen aantallen inwoners tussen 50.000-100.000, en grote gemeenten hebben meer dan 100.000 inwoners.

3. De resultaten

98% van de gemeenten heeft de monitor ingevuld. Dit hoofdstuk is een weergave van de resultaten op landelijk niveau. Eerst volgt een samenvatting van het landelijke beeld, daarna per fase (per paragraaf) een nadere uitwerking van de resultaten per vraag. Hierbij is waar dit relevant is, aangegeven waar grote, middelgrote, en kleine gemeenten onderling afwijkend scoren. Tevens zijn in deze paragrafen, als toelichting op de resultaten, de opmerkingen van gemeenten verwerkt.

3.1 Samenvatting landelijk beeld

In de hierna volgende tabel is per vraag weergegeven wat er landelijk gemiddeld is ingevuld (groen is ‘Ja’, oranje is ‘Ten dele’, rood is ‘Nee’, grijs is ‘Niet ingevuld’).



Duidelijk wordt dat de meeste gemeenten de vragen met betrekking tot fase 1; Verkenning op nieuwe taken (vraag 1a tot en met 4b) met ‘Ja’ (groen) of ‘Ten dele’ (oranje) hebben beantwoord. Er wordt meer ‘Nee’ (rood), of niets ingevuld (grijs) naarmate het proces vordert richting fase 2; Uitwerking analyse in richtingevend kader (vraag 5a tot en met 7c) en 3; Uitwerking richtinggevende kaders in beleidsplan (vraag 8a tot en met 13d).

Aandachtspunten voor wat betreft de eerste twee fasen zijn:

- Relatief veel gemeenten geven aan ten dele of niet voldoende beeld te hebben van de mogelijkheden tot samenwerking met de zorgverzekeraar (fase 1, vraag 3c).
- Relatief veel gemeenten geven aan ten dele of niet in het richtinggevend kader een model voor sturing te hebben opgenomen waarmee de opgave kan worden gerealiseerd (fase 2, vraag 5b).

- Relatief veel gemeenten geven aan niet, of ten dele in de visie of het richtinggevend kader, de overgang van huidige clienten naar het nieuwe regime te hebben opgenomen (fase 2, vraag 5c).
- Relatief veel gemeenten geven aan dat het richtinggevend kader niet (of ten dele) in dialoog met verzekeraars tot stand is gekomen (fase 2, vraag 6c).

Voorts is duidelijk dat gemeenten nadrukkelijk bezig zijn met het opstellen en vaststellen van een beleidsplan (fase 3, vraag 8), waarbij de uitwerking van achtereenvolgens de volgende inhoudelijke onderwerpen vaak nog plaats dient te vinden:

- De wijze van toegang (vraag 9)
- Uitwerking inrichting lichte en zware ondersteuning (vraag 10)
- Wijze van contractering aanbieders (vraag 11a)
- Eigen bijdrage systematiek (vraag 11b)
- PGB (vraag 11c)
- Financieringsmodel (vraag 11d en 11e)
- Inkomensmaatwerkvoorziening (vraag 11f en 11g)
- Verantwoording (vraag 12a tot en met 12d)

Gelet op het feit dat dit beleidsplan met inhoud volgens het stappenplan eind 2013 / begin 2014 gereed moet zijn om over te kunnen gaan tot voorbereiding en implementatie (bestek, verordening en contractering) is ook dit een aandachtspunt voor de komende tijd.

In vergelijking met de meting van oktober 2013 zijn meer vragen in het systeem opgenomen en beantwoord (tot en met vraag 13 in plaats van tot en met vraag 8a), door meer gemeenten (98% in plaats van 80%), en zijn gemeenten verder in hun proces (bijvoorbeeld 80% heeft een richtinggevend kader vastgesteld in januari 2014. Dat was 50% in oktober 2013). Deze ontwikkeling wijst er op dat veel gemeenten hiermee bezig zijn.

Tot slot is in onderdeel III van het tabellenboek terug te vinden dat kleine gemeenten in zijn algemeenheid bij bijna alle vragen minder vaak ‘ja’ antwoorden (groen) dan de grote gemeenten. Dit is met name opvallend bij onderwerpen als: de samenwerking met verzekeraars, de dialoog met aanbieders en clienten, het hebben van een vastgestelde kadernota, de uitwerking van de inrichting van lichte en zware ondersteuning, en de inkomens maatwerkvoorziening voor ondersteuning bij het huishouden.

3.2 Resultaten fase 1: Verkenning op nieuwe taken

Volgens de planning in het stappenplan moeten gemeenten voldoende inzicht hebben in aanbieders, doelgroep, aanbod en het krachtenveld. Ook moet het voorbereidingsproces inmiddels goed in de gemeentelijke organisatie zijn belegd. Hierna volgt voor deze fase een overzicht van de vragen en de resultaten.

Vraag 1: Inventarisatie vraag en aanbod

Bevindingen

Gemeenten weten in grote lijnen wat er op ze af komt. Circa 80% van de gemeenten vindt dat ze voldoende zicht heeft op de doelgroep waar ze verantwoordelijk voor wordt. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 1: Inventarisatie vraag en aanbod	Ja	Ten dele	Nee	Geen
1a: Heeft u voldoende inzicht in de *aard* van de doelgroep die naar uw gemeente over komt om een richtinggevend kader in te richten?	77%	19%	1%	3%
1b: Heeft u voldoende inzicht in de *omvang* van de doelgroep die naar uw gemeente over komt om een richtinggevend kader in te richten?	79%	17%	1%	3%
1c: Heeft u voldoende zicht op de *infrastructuur* onder de huidige Wmo in uw gemeente om een richtinggevend kader in te richten?	88%	7%	0%	4%

Toelichting

Uit de toelichting van gemeenten blijkt dat gemeenten ervaren dat er veel informatie beschikbaar is (via Wmo-kantoor, Vektis-, CAK- en CIZ-bestanden, profielbeschrijvingen van zorgaanbieders, gesprekken met cliëntorganisaties), maar vaak ook dat ze ervaren dat deze informatie onvoldoende op elkaar aansluit. Sommige gemeenten merken op dat de gegevens nog niet gedetailleerd genoeg zijn. Ook is er twijfel over de betrouwbaarheid van de informatie gelet op verschillen tussen gegevensbestanden. Aanvullend onderzoek is wenselijk, en wordt vaak ook uitgevoerd, om een beter beeld te krijgen van de aard en omvang van de doelgroep. Voorts vindt verfijning plaats in contact met uitvoerende organisaties, waaronder werkbezoeken, en cliëntencontacten.

Vraag 2: Samenhang

Bevindingen

Vrijwel alle gemeenten geven aan een volledig of gedeeltelijk beeld te hebben van de verbinding tussen de begeleiding, hulp bij het huishouden en persoonlijke verzorging. Geen enkele gemeente geeft aan dat ze onvoldoende inzicht heeft. Dit geldt ook voor het inzicht in de samenhang met de andere decentralisaties. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 2: Samenhang	Ja	Ten dele	Nee	Geen
2a: Heeft u voldoende inzicht in de *verbinding tussen de verschillende onderdelen* Hbh, BG, en PV[5] om een richtinggevend kader voor uw gemeente in te richten?	65%	31%	0%	4%
2b: Heeft u voldoende inzicht in de *samenhang met de andere decentralisaties* om een richtinggevend kader voor uw gemeente in te richten?	79%	18%	0%	3%

Toelichting
Uit de toelichting op de vragen blijkt dat gemeenten meer aansluiting vinden bij de decentralisatie van jeugdzorg, dan met de participatiewet. Een aantal gemeenten ervaart op het moment van invullen onduidelijkheden over de plek die de PV inneemt binnen de Wmo structuur.

Vraag 3: Krachtenveldanalyse

Bevindingen
Gemeenten weten over het algemeen met welke partijen ze te maken krijgen, en welke rollen en belangen er zijn. Ook de samenwerkingsmogelijkheden met de andere gemeenten is veelal onderzocht. Dit geldt niet voor de samenwerking met zorgverzekeraars/zorgkantoor. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 3: Krachtenveldanalyse	Ja	Ten dele	Nee	Geen
3a: Heeft u voldoende zicht op de *rollen en belangen van de verschillende spelers* in uw gemeente (aanbieders, cliënten, CIZ, zorgkantoor) om een richtinggevend kader in te richten?	70%	26%	0%	3%
3b: Heeft u de *samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten* onderzocht?	89%	7%	0%	3%
3c: Heeft u voldoende beeld van de mogelijkheden tot *samenwerking met uw zorgkantoor/de zorgverzekeraar*?	29%	59%	9%	3%

Toelichting
Kleine gemeenten geven vaker aan een minder goed beeld te hebben van de samenwerking met zorgkantoor/zorgverzekeraar dan grote gemeenten (22% groen ten opzichte van 55% bij middelgrote gemeenten en 67% van de grote gemeenten).

Ook uit de toelichting van gemeenten blijkt dat de samenwerking met zorgverzekeraar en zorgkantoor vaak nog stroef verloopt. Een aantal gemeenten heeft de ervaring dat het wel al

[5] In deze periode gold nog dat de PV naar gemeenten zou overgaan.

beter gaat, maar dat vaak nog wel een formele lijn wordt gehanteerd en maatwerk van de zorgverzekeraars richting individuele gemeenten lastig ligt.

Vraag 4: Proces

Bevindingen
De meeste gemeenten hebben de voorbereidingen voor de decentralisatie in de gemeentelijke organisatie geheel of ten dele belegd. Dit geldt ook voor de planning en het besluitvormingsproces. Zeer weinig gemeenten hebben deze vragen ontkennend beantwoord. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 4: Proces	Ja	Ten dele	Nee	Geen
4a: Zijn de voorbereidingen voor de decentralisatie *voldoende in uw organisatie belegd*? (Denk hierbij aan een projectopdracht voor de invoering, een projectplan met projectstructuur, planning, bemensing)	76%	20%	1%	4%
4b: Heeft u de *planning*, inclusief besluitvormingsproces, voor de overgang van de nieuwe taken naar uw gemeente ingericht?	61%	33%	2%	3%

Toelichting
Gemeenten die de vraag naar de planning niet met ‘Ja’ hebben beantwoord, geven als voornaamste reden de onzekerheid rond de nieuwe wetgeving. Voorts blijkt uit de toelichting dat gemeenten ervaren dat er sprake is van een strakke planning waarbij veel neerkomt op weinig mensen. Er zijn verschillende interne afhankelijkheden (ICT, financiën, juridische zaken, P&O) waarvan men vindt dat die pas goed op elkaar kunnen worden afgestemd als er duidelijkheid is over financiën en wetgeving.

3.3 Resultaten fase 2: Uitwerking analyse in richtinggevend kader

Volgens het stappenplan in bijlage 1, waarop de vragen van het TVS ten tijde van de meting zijn gebaseerd, dienen gemeenten in oktober 2013 de analyse in richtinggevende kaders te hebben uitgewerkt. Kort geleden is het stappenplan geactualiseerd (zie www.invoeringwmo.nl), en is onder meer bijgesteld dat richtinggevende kaders en beleidsplan begin 2014 gereed dienen te zijn. Het richtinggevend kader omvat de aanpak op hoofdlijnen voor de nieuwe taken onder de Wmo, waaronder een sturingsmodel om de opgave te kunnen realiseren en een overgangsmodel voor de huidige cliënten. In deze paragraaf volgt voor deze fase een overzicht van de vragen en de resultaten.

Vraag 5: Richtinggevend kader

Bevindingen

Het overgrote deel van de gemeenten heeft inmiddels een richtinggevend kader opgesteld. Veel gemeenten moeten het sturingsmodel en het overgangsrecht echter nog (nader) uitwerken. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 5: Richtinggevend kader	Ja	Ten dele	Nee	Geen
5a: Heeft u een *richtinggevend kader* voor uitvoering van de nieuwe taken onder de Wmo in uw gemeente?	84%	11%	0%	4%
5b: Omvat het richtinggevend kader een *model voor sturing* waarmee u de opgave denkt te kunnen realiseren?	51%	38%	6%	4%
5c: Omvat uw visie en/of richtinggevend kader *de overgang van huidige cliënten* naar het nieuwe regime?	30%	42%	23%	5%

Toelichting

Gemeenten geven veelal aan te zijn gestart met het model voor sturing en het uitwerken van de overgang van huidige cliënten. De contouren staan vaak vast, maar moeten nog verder worden ontwikkeld. Op het moment van invullen (de financiele kaders en wettekst waren toen nog niet bekend) geven veel gemeenten aan hiermee te wachten totdat de (leidende) landelijke kaders duidelijk zijn. Gemeenten geven aan dat verdere uitwerking zal plaats-vinden in het beleidsplan, waarbij afstemming wordt gezocht met aanbieders en cliënten.

Vraag 6: Dialoog

Bevindingen

De meeste gemeenten betrekken zorgaanbieders (67%), cliëntenorganisaties (56%) en andere gemeenten (79%) bij de voorbereidingen, in een voortdurende dialoog. De dialoog met zorgverzekeraars komt daarentegen moeizaam tot stand, zeker als het de kleine gemeenten betreft. De samenwerking met andere (regio)gemeenten wordt meer gezocht door de kleinere gemeenten dan door de grotere. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 6: Dialoog	Ja	Ten dele	Nee	Geen
6a: Is het richtinggevend kader in dialoog *met aanbieders* tot stand gekomen?	67%	25%	3%	5%
6b: Is het richtinggevend kader in dialoog *met cliënten/inwoners* tot stand gekomen?	56%	32%	7%	5%
6c: Is het richtinggevend kader in dialoog *met verzekeraars* tot stand gekomen?	14%	27%	53%	6%
6d: Heeft u bij het opstellen van uw richtinggevend kader samengewerkt *met andere gemeenten*?	79%	13%	3%	5%

Toelichting
Uit de toelichting op de vragen blijkt dat de vormen die voor de dialoog worden gevonden vaak gespreksrondes zijn, dialoogsessies of consultatiebijeenkomsten. Soms leveren zorgverzekeraars daaraan een actieve bijdrage. In die gevallen geven gemeenten soms aan dat verzekeraars wel op regionaal niveau de dialoog zoeken, maar dat dit voor individuele (vooral kleinere) gemeenten achterblijft.

Vraag 7: Uitwerking van het richtinggevend kader

Bevindingen
Inmiddels heeft bijna 80% van de gemeenten een kadernota opgesteld. In de meting van oktober 2013 lag dit percentage op 50%. In de helft van alle gemeenten heeft de Raad de kadernota vastgesteld. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 7: Uitwerking van het richtinggevend kader	Ja	Ten dele	Nee	Geen
7a: Is het richtinggevend kader vastgelegd in een *kadernota*?	79%	7%	8%	6%
7b: Is de kadernota *vastgesteld door het College?*	71%	9%	13%	6%
7c: Is de kadernota *vastgesteld door de Raad*?	50%	13%	30%	8%

Toelichting
Opvallend is dat in meer kleine gemeenten de kadernota (nog) niet is vastgesteld in het College (14%, in verhouding tot 4% van de grote gemeenten en 9% van de middelgrote gemeenten). Een aantal gemeenten waar de kadernota nog niet door de Raad is vastgesteld, geeft aan dat dit voor begin 2014 gepland staat. Uit de toelichting blijkt voorts dat gemeenten vaak andere begrippen hanteren dan het begrip ‘richtinggevend kader’ of ‘kadernota’ (bijvoorbeeld visienota, koersdocument of uitgangspuntennotitie). Daarnaast werkt niet iedere gemeente met zowel een afzondelijke kader- als een beleidsnota.

3.4 Resultaten fase 3: Uitwerking richtinggevende kaders in beleidsplan

Volgens het stappenplan in bijlage 1, waarop de vragen van het TVS ten tijde van de meting zijn gebaseerd, dienen gemeenten in december 2013 de uitwerking van de richtinggevende kaders in een beleidsplan te hebben vastgelegd. Kort geleden is het stappenplan geactualiseerd (zie www.invoeringwmo.nl), en is onder meer bijgesteld dat het beleidsplan begin 2014 gereed dient te zijn. In deze paragraaf volgt voor deze fase een overzicht van de vragen en de resultaten.

Vraag 8: Besluitvorming beleidsplan

Bevindingen
Een derde van de gemeenten heeft een beleidsplan opgesteld. In de meeste gemeenten is dit nog niet in College en Raad vastgesteld, of verwerkt in de programmabegroting. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 8: Besluitvorming beleidsplan	Ja	Ten dele	Nee	Geen
8a: Heeft u de richtinggevende kaders uitgewerkt in een *beleidsplan*?	33%	22%	36%	8%
8b: Is het beleidsplan *in het College vastgesteld*?	29%	12%	46%	13%
8c: Is het beleidsplan *in de Raad vastgesteld*?	16%	13%	56%	15%
8d: Is het beleidsplan *in de programmabegroting verwerkt*?	11%	23%	50%	16%

Toelichting
Als reden dat het beleidsplan in de meeste gemeenten nog niet in College en Raad is vastgesteld, of is verwerkt in de programmabegroting, wordt vaak de onduidelijkheid over de landelijke financiering en wetgeving genoemd. Veel gemeenten zijn wel bezig met het opstellen van een beleidsplan, zo blijkt uit beantwoording en toelichting op de vragen. Een aantal gemeenten licht toe te verwachten dat dit in februari, maart of april door de Raad zal worden vastgesteld. Enkele gemeenten merken op dat dit voor of net na de zomer zal zijn.

Sommige gemeenten merken op geen beleidsplan vast te stellen, maar bijvoorbeeld te werken met deelnotities of een hoofdlijnennnotitie (3D). Tevens wordt door een aantal gemeenten aangegeven dat een (regionaal) beleidsplan nog globale kaders omvat over thema's waarover op lokaal niveau besluitvorming dient plaats te vinden. Dit komt terug in de beantwoording van de hierna volgende vragen.

Tot slot valt ook hier in de toelichting op dat gemeenten niet per definitie dezelfde terminologie hanteren. In plaats van de term beleidsplan worden bijvoorbeeld ook kaderstellende nota, keuzenotitie, implementatieplan en uitgangspuntennotitie gehanteerd.

Vraag 9: Toegang

Bevindingen
Ruim een derde van de gemeenten antwoordt in het beleidsplan de wijze van toegang te hebben opgenomen. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vraag is als volgt:

Thema 9: Toegang	Ja	Ten dele	Nee	Geen
Heeft u *de wijze van toegang* tot maatschappelijke ondersteuning in uw gemeente in het beleidsplan opgenomen?	34%	24%	27%	15%

Toelichting
Het aantal gemeenten dat aangeeft de wijze van toegang niet in het beleidsplan te hebben opgenomen, merkt op dat dit (soms 3D-breed) nog in ontwikkeling is (er is dan wel een conceptbeleidsplan of er zijn pilots gestart in de uitvoering die nog niet opgenomen zijn in het beleid). Geëxperimenteerd wordt met bijvoorbeeld dorpsteams, sociale wijkteams, of welzijns- en zorgpleinen.

Vraag 10: Aanbod

Bevindingen
Van de gemeenten heeft 17% in het beleidsplan uitgewerkt hoe ze de inrichting van lichte en zwaardere vormen van ondersteuning inrichten. 41% heeft dat nog niet gedaan. Een kwart van de gemeenten is er mee bezig. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vraag is als volgt:

Thema 10: Aanbod	Ja	Ten dele	Nee	Geen
Heeft u in het beleidsplan uitgewerkt hoe u *lichte en zware ondersteuning* gaat inrichten?	17%	26%	41%	16%

Toelichting
Kleine gemeenten geven relatief vaker aan de inrichting van lichte en zware ondersteuning (nog) niet te hebben uitgewerkt in het beleidsplan. 43% van de kleine gemeenten geeft dit aan ten opzichte van 36% voor middelgrote gemeenten en 22% voor grote gemeenten.

Een aantal gemeenten meldt dit thema te hebben opgenomen in het beleidsplan, maar dat een verdere uitwerkings-, of verdiepingsslag nodig is. Enkele gemeenten geven aan de lichte ondersteuning in de wijk (via de sociale wijkteams, ‘zo dichtbij mogelijk’) onder te willen brengen, en zware ondersteuning lokaal of regionaal (gecentraliseerd bij zwaardere zeldzame ondersteuning) vanuit gespecialiseerde aanbieders te organiseren.

Vraag 11: Opdrachtgeverschap

Bevindingen
Deze vraag omvat een breed scala aan inhoudelijke onderdelen die volgens het stappenplan in het beleidsplan opgenomen moeten worden. Het algemene beeld is dat gemeenten deze

thema's nog beperkt hebben uitgewerkt in een beleidsplan. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vragen is als volgt:

Thema 11: Opdrachtgeverschap	Ja	Ten dele	Nee	Geen
11a: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de *wijze van contractering* van aanbieders?	21%	28%	36%	16%
11b: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de *eigen bijdragesystematiek* voor de nieuwe taken in uw gemeente?	12%	18%	54%	16%
11c: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de verstrekking van het *persoonsgebonden budget* voor de nieuwe taken in uw gemeente?	18%	22%	44%	16%
11d: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een (financierings)model waarmee gewenst gedrag van *aanbieders* wordt beloond?	7%	23%	54%	16%
11e: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een (financierings)model waarmee gewenst gedrag van *inwoners* wordt beloond?	2%	13%	68%	17%
11f: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een inkomens-maatwerkvoorziening voor *chronisch zieken en gehandicapten*?	5%	15%	64%	17%
11g: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een inkomens-maatwerkvoorziening voor *ondersteuning bij het huishouden*?	5%	16%	61%	17%

Toelichting

Opvallende opmerkingen per sub-vraag zijn:

- Wijze van contractering (11a):
  - Soms geven gemeenten die 'Ja' hebben geantwoord aan, de contractering te hebben opgenomen of op te gaan nemen in een ander document dan het beleidsplan. Genoemd worden bijvoorbeeld: inkoopnotitie, kaderstellende nota, inkoopkader, uitgangspuntennotitie, kadernota, plan van aanpak.
  - Uit de opmerkingen blijkt dat de contracteervorm vaak nog moet worden uitgewerkt. Als een voorkeur wordt vermeld, is dit bestuurlijk aanbesteden.
- Eigen bijdrage (11b):
  - Veel van de gemeenten zeggen dit nog verder te moeten uitwerken.
- Pgb (11c):
  - Als gemeenten 'Ja' hebben geantwoord, geeft men in de toelichting aan dat dit op hoofdlijnen is en dat het nog moet worden uitgewerkt (in beleidsplan, verordening, functioneel ontwerp, plan van aanpak, 3D document). Enkele gemeenten geven aan dat bekendheid van financiele en wettelijke kaders voorwaarde is voor uitwerking.
- Financieringsmodel (gedrag aanbieders, en inwoners) (11d en 11e):
  - Uit de toelichting bij met name vraag 11d blijkt dat gemeenten dit aan het uitwerken zijn, soms in pilots, en/of soms in regionaal verband.

- Inkomensmaatwerkvoorziening (chronisch zieken en gehandicapten, en ondersteuning huishouden) (11f en 11g):
    - Uit de toelichting blijkt dat gemeenten dit (willen) ontwikkelen, maar dit hooguit op hoofdlijnen hebben uitgewerkt. Duidelijkheid is gewenst over landelijke beleidskaders, regelgeving en financiele kaders.

Uit de beantwoording van vraag 11g valt op dat kleinere gemeenten vaker antwoorden geen bepalingen te hebben opgenomen voor een inkomensmaatwerkvoorziening voor ondersteuning bij het huishouden (64% van de kleine gemeenten ten opzichte van 47% voor middelgrote gemeenten en 44% voor de grote gemeenten).

Vraag 12: Verantwoording

Bevindingen

De meeste gemeenten hebben de verschillende onderdelen van de verantwoording nog niet uitgewerkt in een beleidsplan. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vraag is als volgt:

Thema 12: Verantwoording	Ja	Ten dele	Nee	Geen
12a: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een *registratiesysteem voor de doelgroep* die overkomt bij de nieuwe taken?	7%	14%	62%	17%
12b: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de wijze van *monitoring van resultaten*?	9%	23%	50%	18%
12c: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een *kwaliteitssysteem* voor de uitvoering van de nieuwe taken?	6%	23%	53%	19%
12d: Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de wijze *van financiële verantwoording*?	7%	21%	55%	17%

Toelichting

Uit de opmerkingen bij de vragen blijkt dat de verschillende onderdelen in ontwikkeling zijn. Meer specifiek per vraag:

- Registratiesysteem (12a):
    - Systemen worden getest of onderzocht (praktijkwerkplaatsen, ‘Living Labs’). Soms wordt vermeld dat dit in regionaal verband wordt opgepakt.
- Monitoring resultaten (12b):
    - De gemeenten die ‘Ja’ hebben geantwoord en een opmerking hebben geplaatst vermelden vaak dat hoofdlijnen zijn bepaald, en uitwerking nog noodzakelijk is.
- Kwaliteitssysteem (12c):
    - Een aantal gemeenten geeft aan dat uitwerking afhankelijk is van de landelijke uitwerking van de wet.
- Financiele verantwoording (12d):

- Gemeenten zijn bezig met de ontwikkelingen, soms 3D breed. Uit de opmerkingen van een aantal gemeenten blijkt dat nog niet duidelijk is waar dit wordt geregeld: via het beleidsplan, of als onderdeel van bijvoorbeeld de reguliere P&C cyclus, en/of het inkoopproces.

Opvallend met betrekking tot de monitoring van resultaten (vraag 12b) is dat kleine gemeenten hier vaker 'Nee' antwoorden (52%) dan de grote (37%) en middelgrote gemeenten (38%).

Vraag 13: Dialoog

Bevindingen
Bijna een derde van de gemeenten geeft aan het beleidsplan in overleg met aanbieders opgesteld te hebben. Ook een derde van de gemeenten geeft aan dit niet te hebben gedaan. Deze verhouding geldt ook voor de dialoog met cliënten/inwoners en of het beleidsplan in overleg met andere gemeenten is opgesteld. De dialoog met verzekeraars blijft achter. Bijna 60% geeft aan dat het beleidsplan niet in overleg met verzekeraars is opgesteld. Het landelijk beeld voor de beantwoording van deze vraag is als volgt:

Thema 13: Dialoog	Ja	Ten dele	Nee	Geen
13a: Heeft u het beleidsplan in overleg met *aanbieders* opgesteld?	31%	19%	33%	17%
13b: Heeft u het beleidsplan in overleg met *cliënten/inwoners* opgesteld?	30%	18%	35%	17%
13c: Heeft u het beleidsplan in overleg met *verzekeraars* opgesteld?	6%	18%	59%	17%
13d: Heeft u het beleidsplan in overleg met *andere gemeenten* opgesteld?	33%	17%	33%	17%

Toelichting
62% van de kleine gemeenten geeft aan dat het beleidsplan op dit moment niet in overleg met verzekeraars is opgesteld, ten opzichte van 33% van de grote gemeenten en 49% van de middelgrote gemeenten. Uit de toelichting van kleinere gemeenten blijkt dat de gemeentelijke dialoog met zorgverzekeraars moeilijk verloopt, omdat deze meer gericht zijn op grotere gemeenten of op regionale samenwerkingsverbanden.

Uit de toelichting blijkt verder dat de regionale afstemming niet per definitie hoeft te leiden tot een regionaal beleidsplan, maar dat dit ook kennisdeling en intervisie kan betreffen, die wordt meegenomen in de lokale uitwerking.

3.5 Resultaten polls

Het Transitie-Volgsysteem Wmo is primair bedoeld om na te gaan hoe de voortgang van de voorbereidingen op de nieuwe Wmo verloopt. Het gaat om het in beeld brengen van de voortgang van de transitie, en niet het in beeld brengen van de transformatie van het aanbod. De inhoudelijke vernieuwing, zoals een goede samenwerking tussen gemeenten op het gebied van inkoop en innovatie van het werkveld, is niet in de vragenlijst opgenomen. Omdat hierover toch informatie te krijgen, zijn verschillende polls (korte vragenlijsten) op het Kennisnetwerk Wmo geplaatst.

Een deel van de gebruikers van het Kennisnetwerk Wmo heeft deze polls beantwoord. Dit geeft per vraag een indruk. Zoals in hoofdstuk 2 vermeld biedt dit geen representatief beeld, omdat niet alle gemeenten de polls hebben ingevuld en omdat per gemeente meerdere gebruikers de poll kunnen invullen. Het betreft de hierna volgende polls en resultaten, waarbij # staat voor het aantal personen dat de poll heeft ingevuld, en % voor het percentage van de antwoorden voor een antwoordcategorie.

1. Betrekt u woningcorporaties bij uw beleidsvorming over extramuralisering van zorg en ondersteuning?

Antwoord	%	#
Ja	49	38
Ja, soms	32	25
Nee, maar wel van plan	17	13
Nee, en ook niet van plan	1	1

2. Houdt u bij de inrichting van de Wmo 2015 rekening met de huidige afbouw van bedden in de GGZ?

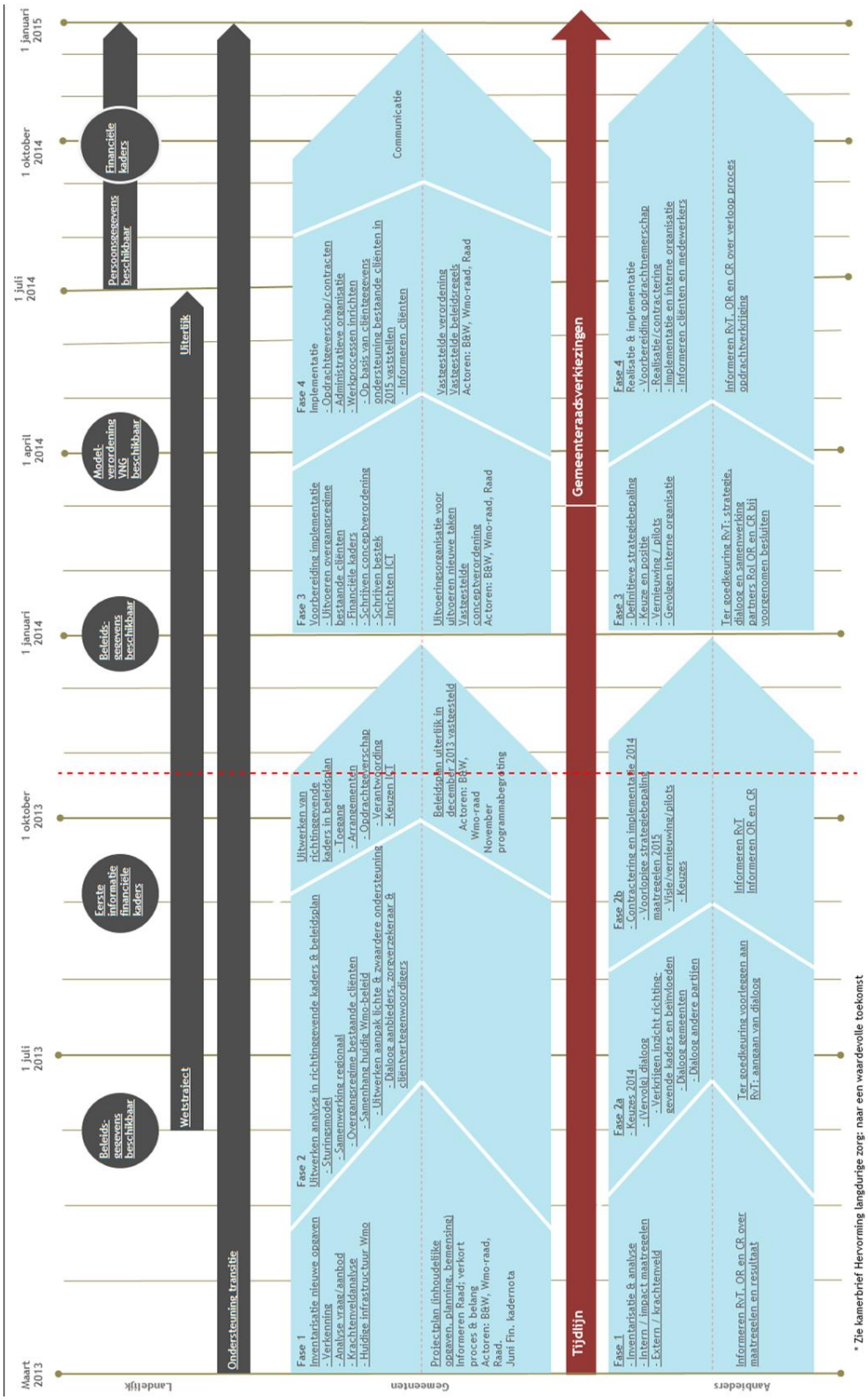
Antwoord	%	#
Ja	45	33
Ten dele	34	25
Nee	22	16

3. Verwacht u in de voorbereiding op de nieuwe aanbestedingsronde grote ontslagen bij zorgaanbieders in uw regio?"

Antwoord	%	#
Niet bekend	33	23
Ja, we zijn over oplossingen met hen in gesprek	30	21
Ja, maar dat is niet onze verantwoordelijkheid	29	20
Nee, niet in mijn regio	9	6

Bijlage 1: Stappenplan Transitie naar een nieuwe Wmo

Hieronder is de versie van het stappenplan van oktober 2013 weergegeven en waarop de vragen van deze rapportage zijn gebaseerd. Voor de laatste versie, zie: http://www.invoeringwmo.nl/stappenplan/stappenplan.html.



Bijlage 2: Vragenlijst Kennisnetwerk Wmo, tot en met beleidsplan

Fase 1: Verkenning op nieuwe taken

Inventarisatie vraag en aanbod

1a Heeft u voldoende inzicht in de aard van de doelgroep die naar uw gemeente over komt om een richtinggevend kader in te richten?

1b Heeft u voldoende inzicht in de omvang van de doelgroep die naar uw gemeente over komt om een richtinggevend kader in te richten?

1c Heeft u voldoende zicht op de infrastructuur onder de huidige Wmo in uw gemeente om een richtinggevend kader in te richten?

Samenhang

2a Heeft u voldoende inzicht in de verbinding tussen de verschillende onderdelen Hbh, BG, en PV om een richtinggevend kader voor uw gemeente in te richten?

2b Heeft u voldoende inzicht in de samenhang met de andere decentralisaties om een richtinggevend kader voor uw gemeente in te richten?

Krachtenveldanalyse

3a Heeft u voldoende zicht op de rollen en belangen van de verschillende spelers in uw gemeente (aanbieders, cliënten, CIZ, zorgkantoor) om een richtinggevend kader in te richten?

3b Heeft u de samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten onderzocht?

3c Heeft u voldoende beeld van de mogelijkheden tot samenwerking met uw zorgkantoor/de zorgverzekeraar?

Proces

4a Zijn de voorbereidingen voor de decentralisatie voldoende in uw organisatie belegd? (Denk hierbij aan een projectopdracht voor de invoering, een projectplan met projectstructuur, planning, bemensing)

4b Heeft u de planning, inclusief besluitvormingsproces, voor de overgang van de nieuwe taken naar uw gemeente ingericht?

Fase 2: Uitwerking analyse in richtinggevend kader

Richtinggevend kader

5a Heeft u een richtinggevend kader voor uitvoering van de nieuwe taken onder de Wmo in uw gemeente?

5b Omvat het richtinggevend kader een model voor sturing waarmee u de opgave denkt te kunnen realiseren?

5c Omvat uw visie en/of richtinggevend kader de overgang van huidige cliënten naar het nieuwe regime?

Dialoog

6a Is het richtinggevend kader in dialoog *met aanbieders* tot stand gekomen?
6b Is het richtinggevend kader in dialoog *met cliënten/inwoners* tot stand gekomen?
6c Is het richtinggevend kader in dialoog *met verzekeraars* tot stand gekomen?
6d Heeft u bij het opstellen van uw richtinggevend kader samengewerkt *met andere gemeenten*?

Uitwerking

7a Is het richtinggevend kader vastgelegd in een kadernota?
7b Is de kadernota vastgesteld door het College
7c Is de kadernota vastgesteld door de Raad?

Fase 3: Uitwerking richtinggevende kaders in beleidsplan

Besluitvorming (beleidsnota voorjaar 2014)

8a Heeft u de richtinggevende kaders uitgewerkt in een beleidsplan?
8b Is het beleidsplan in het College vastgesteld?
8c Is het beleidsplan in de Raad vastgesteld?
8d Is het beleidsplan in de programmabegroting verwerkt?

Toegang

9. Heeft u de wijze van toegang tot maatschappelijke ondersteuning in uw gemeente in het beleidsplan opgenomen?

Aanbod

10. Heeft u in het beleidsplan uitgewerkt hoe u lichte en zware ondersteuning gaat inrichten?

Opdrachtgeverschap

11a Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de *wijze van contractering* van aanbieders?
11b Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de *eigen bijdragesystematiek* voor de nieuwe taken in uw gemeente?
11c Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de verstrekking van het *persoonsgebonden budget* voor de nieuwe taken in uw gemeente?
11d Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een (financierings)model waarmee gewenst gedrag van *aanbieders* wordt beloond?
11e Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een (financierings)model waarmee gewenst gedrag van *inwoners* wordt beloond?
11f Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een inkomens-maatwerkvoorziening voor *chronisch zieken en gehandicapten*?
11g Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een inkomens-maatwerkvoorziening voor *ondersteuning bij het huishouden*?

Verantwoording

12a Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen voor een *registratiesysteem voor de doelgroep* die overkomt bij de nieuwe taken?

12b Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de wijze van *monitoring van resultaten*?

12c Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over een *kwaliteitssysteem* voor de uitvoering van de nieuwe taken?

12d Heeft u in het beleidsplan bepalingen opgenomen over de wijze *van financiële verantwoording*?

Dialoog

13a Heeft u het beleidsplan in overleg met *aanbieders* opgesteld?

13b Heeft u het beleidsplan in overleg met *cliënten/inwoners* opgesteld?

13c Heeft u het beleidsplan in overleg met *verzekeraars* opgesteld?

13d Heeft u het beleidsplan in overleg met *andere gemeenten* opgesteld?

Bijlage 3: Samenvatting telefonische interviews gemeenten

Het Transitievolgsysteem Wmo is primair bedoeld om na te gaan of gemeenten de noodzakelijke voorbereidingen treffen voor de *transitie* van Awbz naar Wmo volgens het stappenplan op www.invoeringwmo.nl. Het TVS geeft inzicht in de vraag of gemeenten op 1 januari 2015 'klaar' zijn voor de nieuwe opgave. Op elk gewenst moment kan het TVS Wmo ingevuld en geraadpleegd worden waardoor een beeld van de voortgang van de voorbereidingen op de decentralisatie ontstaat, en de mogelijke ondersteuningsbehoeften.

Het instrument meet niet de inhoudelijke *transformatie*, oftewel de vernieuwing die gemeenten al dan niet doorvoeren om de opgave te kunnen realiseren. Om toch een indruk te krijgen van de inhoudelijke voortgang op bepaalde thema's zijn aanvullend op de resultaten van het Transitie-Volgsysteem telefonische interviews afgenomen met 12 contactpersonen van diverse gemeenten. Selectie van deze gemeenten heeft plaatsgevonden op basis van de volgende criteria:

- Vragen zijn overwegend positief beantwoord;
- Beschrijven in de opmerkingen oplossingsrichtingen voor diverse knelpunten;
- Voeren pilots of proeftuinen uit.

Hierbij is rekening gehouden met de diversiteit in schaalgrootte van gemeenten, dus zowel grote, middelgrote, als kleine gemeenten zijn geïnterviewd.

Tijdens de interviews heeft de vraagstelling zich gericht op de uitwerking van het richtinggevend kader en beleidsplan (fase 2 en 3 van het TVS), waarbij vooral de vraag "wat heeft uw gemeente gedaan om…" centraal stond. De thema's in de vragenlijst, cq het stappenplan, hebben als leidraad voor het gesprek gefungeerd. Van ieder gesprek is een verslag gemaakt en ter accordering voorgelegd aan de contactpersoon van de gemeente.

In deze bijlage zijn de quotes opgenomen met als doel een beeld neer te zetten van mogelijke varianten en oplossingrichtingen en "good practices" te delen. De citaten zijn te beschouwen als een een inhoudelijke aanvulling op de resultaten van het Transitievolgsysteem. In elk van onderstaande kaders zijn citaten van telkens één gemeente opgenomen.

1. Beleidsplan / Programmabegroting

Citaat beleidsplan / begroting

"Het beleidsplan is vastgesteld door College en Raad. De beschikbare budgetten (voor zover bekend) worden ingezet voor de transities in regionaal verband. Aangezien de budgetten nog niet definitief zijn vastgesteld, is het een globale programmabegroting. Het beleidsplan kent geen uitvoeringsbepalingen.

De gemeente kent al een langdurige regionale samenwerking met twee buurgemeenten. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat binnen onafzienbare tijd twee gemeenten gaan fuseren.

De uitvoeringsorganisaties van de Wmo, CJG en Werk en inkomen worden voor deze gemeenten door één van de gemeenten uitgevoerd."

Citaat begroting 1

"In december 2013 is een inschatting gemaakt van de budgetten die mogelijk overkomen naar de gemeente in het kader van de drie transities. Deze inschatting blijkt tot op heden redelijk overeen te komen met de tot nog toe benoemde rijksbijdragen. Voorts zijn twee uiterste scenario's benoemd op welke wijze we de budgetten willen of kunnen inzetten:

1. *Ontschot inzetten: alles bij elkaar voegen (voor zover niet geoormerkt)*
2. *Geschot inzetten: met het opnemen van een algemene reserve. Op deze wijze kunnen tekorten opgevangen worden en kunnen overschotten naar de reserve.*

De verwachting is dat we, in maart of april, in eerste instantie zullen kiezen voor de 2e variant."

Citaat begroting 2

"De programmabegroting is in grote lijnen opgesteld, uitgaande van de analyses zoals deze tot dusver zijn gemaakt. De begrotingssystematiek is inmiddels aangepast aan de nieuwe werkelijkheid; budgetten worden zoveel als mogelijk ontschot ingezet."

2. Samenwerking

Citaat samenwerking met verzekeraar/zorgkantoor

"*De gemeente heeft een convenant met het zorgkantoor. In dit convenant is een viertal items uitgewerkt waarop de samenwerking wordt gezocht:*

1. Wijknetwerken (waaronder Sociale Wijkteams)
2. Kwetsbare ouderen
3. Gezonde leefstijl interventies
4. Basis GGZ

Tevens is de zorgverzekeraar door de gemeente ingehuurd voor ondersteuning bij het contracteringstraject."

Citaat samenwerking tussen gemeenten

"*Er is sprake van regionale samenwerking, vooral op het terrein van kennisdeling en informatie-uitwisseling. We kiezen voor lokaal waar het kan en regionaal waar het moet. De regering wil de zorg decentraliseren vanuit de gedachte dat gemeenten hun inwoners kennen en maatwerk kunnen leveren. Dan is het vreemd om vervolgens alles regionaal op te pakken. Gemeenten willen hun 'couleur locale' behouden en kennen de eigen aanbieders het beste. Op het terrein van jeugd en (zware) begeleiding wordt verdergaande samenwerking gezocht."*

Citaat subregionale samenwerking

"De subregionale samenwerking is intensief te noemen. Gemeenten hebben de personele inzet samengevoegd en financieel dragen gemeenten bij in de totstandkoming van de drie transities. Er is eveneens een regionale uitvoeringsagenda vastgesteld op dezelfde wijze.

Deze worden verder uitgewerkt in lokale transitie agenda's. Men vertrouwt op elkaars deskundigheid."

Citaat dialoog met zorgaanbieders
"Iedereen weet dat er bewogen moet worden. Aanbieders zijn zeker bereid tot meedenken en meebewegen, maar de knelpunten liggen vaak op het terrein van de financiële consequenties. Een voorbeeld: in enkele gevallen leverden de aanbieders wel cliënten voor de buurtteams maar geen formatie, of juist andersom. Ontwikkelingen en knelpunten worden dan met aanbieder(s) en gemeente besproken.Iedereen is wel positief over de nieuwe werkwijze. De knelpunten of zaken die niet goed verlopen worden opgelost. Dit levert in ieder geval de goede discussies op."

Citaat samenhang tussen domeinen
"*We stellen een vereenvoudiging voor van de maatwerkvoorziening en willen van de HHV vooral een algemene voorziening maken. Hierbij denken we aan een was- en strijkservice. Deze service kan in de vorm van dagbesteding uitgevoerd worden door bijvoorbeeld mensen met een beperking."*

3. Sturingsmodel

Citaat sturingsmodel in ontwikkeling
"Op termijn willen we de resultaten aanscherpen, maar deze periode gebruiken we vooral voor ontwikkeling, vernieuwing en leren. Geconstateerd is al wel dat:
- Het integraal werken goed op gang komt
- Bewoners meer betrokken worden (ervaringsdeskundigen)
- Er behoorlijk wat dynamiek loskomt
- Innovatie snel gaat en zeer divers is
- Bewoners en zorgverleners snel los komen van vastgeroeste rechten en gebruiken
- Er aanmerkelijk minder bureaucratie is
- Er altijd wel dingen fout gaan."

Citaat sturingsmodel in dialoog
"*Als sturingsmodel heeft de gemeente gekozen voor dialoogsturing in het 'gouden driehoek-model'. Een model waarbij burgers, regiepartijen (overheid, gemeenten en zorgkantoor/verzekeraar) en maatschappelijke partijen op basis van gelijkwaardigheid tot besluiten komen."*

Citaat beloning gewenst gedrag bewoners
"In feite is dit de opdracht aan het wijkteam: het betrekken van burgers bij de wijk en de eigen ondersteuning, en maatwerk leveren gericht op te behalen resultaten. De verbeterde dienstverlening die men hiermee bereikt, wordt gezien als winst (dus beloning) voor bewoners. We denken nog na over een financiële tegemoetkoming voor vrijwilligers, maar dit is onderwerp van gesprek."

Citaat mantelzorgcompliment / vrijwilligerscompliment
"Burgers kunnen initiatieven voor hun wijk indienen en zelf uitvoeren. Hiervoor krijgen zij een budget ter uitvoering van het ingediende voorstel / project."

4. Indicatiestelling

Citaat signalering en indicatiestelling
"De drie praktijkwerkplaatsen die zijn gestart, kennen verschillende registratiesystemen; een systeem vanuit de gemeente en een systeem vanuit zorgaanbieders. Deze systemen worden nu geëvalueerd, waarna een definitieve keuze kan plaatsvinden.

De gemeente heeft de Eigen krachtwijzer ontwikkeld; inmiddels uitgegroeid tot een vereniging waar andere gemeenten lid van kunnen worden. Inwoners kunnen via de Eigen krachtwijzer zelf uitzoeken wat een oplossing voor hun vraag zou kunnen zijn. Zij kunnen hier ook een beroep doen op professionele ondersteuning. De Eigen krachtwijzer wordt ongeveer 500 keer per maand geraadpleegd.

De gemeente kent signaleringsinstrumenten, waaronder ESAR (elektronisch signaleringssysteem voor alle risicojeugd). Met medewerking van het AMK en het steunpunt huiselijk geweld worden signalen verzameld van gezinnen waarbij problemen op meerdere leefgebieden spelen. Het team gezinsbegeleiders kan hier dan op afstappen."

Citaat pilots indicatiestelling
"*Er loopt op dit moment een pilot waarbij een (AWBZ-)zorgaanbieder samen met de Wmo consulent de indicatiestelling uitvoert. Het is de vraag of het mogelijk is om met alle mensen met een indicatie voor de overgangsfase te spreken. Een definitief besluit hieromtrent is nog niet genomen.*

Naast deze toegangspoorten krijgen de zogenoemde ZAT teams en het veiligheidshuis mandaat voor verwijzing. Tot slot zijn of worden er ambulante ondersteuningsteams georganiseerd voor de uitvoering van langdurige of specialistische zorgtrajecten (huidige AWBZ en Jeugdzorg). Zij kunnen uitsluitend na verwijzing ingezet worden."

Citaat lichte en zware ondersteuning
"In principe wordt zoveel als mogelijk afgehandeld door het wijkteam, zonder indicatie of beschikking. Indien dit niet mogelijk is, vindt verwijzing naar de 2^{e} lijns zorg plaats. Voor deze specialistische zorg worden raamcontracten afgesloten met aanbieders. De klant heeft dan de keuze welke aanbieder hem / haar het beste past. In 2008 zijn we bij de gemeente al gaan experimenteren door middel van het zogenoemde 'vraagpatroononderzoek'.

De zware begeleiding wordt volgens dezelfde methodiek uitgevoerd in samenwerking met stichting MEE, de gemeente, welzijnswerk en zorgverzekeraar. De methodiek is ontwikkeld door de Hogeschool Arnhem/ Nijmegen en is gebaseerd op het optekenen van het levensverhaal en wederkerigheid. Het levensverhaal wordt geanalyseerd en onderzocht op

de vraagstelling, en vervolgens vertaald naar de ondersteuningsvraag. Uit dit levensverhaal worden ook talenten gehaald, die kunnen worden ingezet in het kader van de wederkerigheid.''

5. Toegang

Citaat organisatie, sterke regie gemeente
"Onder het motto 'gooi geen oude schoenen weg voordat je nieuwe hebt', kiezen we voor zo min mogelijk wijzigingen. De reden is dat het huidige Wmo loket goed functioneert. De nieuwe taken worden toegevoegd aan de huidige taken voor de Wmo consulenten. In het afgelopen jaar hebben zij 40% weten te bezuinigen op de huishoudelijke hulp. Het Wmo loket organiseert de toegang tot voorzieningen en begeleiding. Iedere nieuwe aanvraag start met een huisbezoek voor vraagverheldering. Het Wmo loket organiseert de toegang tot voorzieningen en begeleiding. Naar verwachting handelen zij 90% van de vragen zelf af. Bij complexe medische problemen wordt, net zoals nu, expertise ingehuurd. De Wmo consulenten hebben namelijk geen medische achtergrond."

Citaat organisatie, samenstelling en taken 1
"Er zijn 7 projecten gestart om de transitie AWBZ vorm te geven. Leidend in de aanpak is de ontwikkelde visie op drie transities waaronder 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Voor de basisvoorzieningen worden sociale wijkteams samengesteld. In dit team is in ieder geval een medewerker jeugd, participatie en Wmo vertegenwoordigd. Hier vindt vraagverheldering, kortdurende ondersteuning, informatie, advies, indicering en verwijzing plaats.

De 'buurtgericht werken' - werkgroep bestaat al langer en blijft gehandhaafd, mogelijk in aangepaste vorm. In dit team zijn politie, welzijn, gemeente en maatschappelijke opvang o.a. vertegenwoordigd. Deze werkgroep fungeert als sociaal vangnet. Zij signaleren en kunnen snel schakelen.

Tot slot kent de gemeente buurtplatforms. Zij onderhouden de sociale cohesie in de wijk en krijgen subsidie voor het organiseren van wijkactiviteiten."

Citaat organisatie, samenstelling en taken 2
"Met de ontwikkeling van buurtteams (sociale wijkteams) hoopt de gemeente 85% van de huidige AWBZ begeleidingsvragen op te vangen, inclusief de lichte- en zware ondersteuning. Het betreft hier de ondersteuning van complexe ondersteuningsvragen, waarbij de gemeente ervoor kiest geen indicatiestelling toe te passen. De toegang tot de 2^{e} lijn wordt in principe verzorgd door de buurtteams. Zij kunnen kiezen voor consultatie of doorverwijzing. Voor enkelvoudige vragen blijft het gemeentelijke Wmo loket beschikbaar.

De teams zijn zeer breed samengesteld, o.a. ouderenadviseurs, schuldhulpverlening, consulenten werk en inkomen, woonbegeleiders VG en psychiatrie. Momenteel zijn deze teams nog op verschillende manieren georganiseerd:
- Teamleider in dienst van de gemeente, de overige medewerkers (zorg en welzijn) gedetacheerd.

- Teamleider en medewerkers gedetacheerd.
De gemeente wil deze buurtdiensten vanaf 2015 'op afstand' van de gemeente organiseren. Naar verwachting worden ongeveer 20 teams geformeerd; 1 team op 3.000, 6.000 of 10.000 bewoners, mede afhankelijk van het aantal huishoudens en de dichtheid van de problematiek."

Citaat organisatie, samenstelling en taken 3
"De gemeente is gestart met een drietal praktijkwerkplaatsen (sociale wijkteams). Expertise in de teams: opbouwwerk, maatschappelijk werk, jeugdzorg en cliëntondersteuning. De teamleider is in dienst van de gemeente. Hij/zij is verantwoordelijk voor het proces, het budget en uitgifte (indicaties). Het team heeft mandaat voor het verlenen van lichte ondersteuning. Vanaf de zomer zullen er in totaal 16 wijkteams worden uitgerold over de stad.

Naast de wijkteams kent de gemeente teams 'gezinsbegeleiders'. De wijkteams kunnen klanten/ gezinnen naar hen doorverwijzen. Zij hebben de expertise voor de meer complexe ondersteuningsvragen en kunnen aanvullende ondersteuning inzetten. Expertise in het team: o.a. VG en GGZ."

Citaat organisatie, samenstelling en taken 4
"De gemeente wil een andere variant op de toegang dan het huidige Wmo loket. We overwegen een aparte juridische entiteit op te richten om een integrale toegang te organiseren, voor zowel jeugd als Wmo. Binnen deze nieuwe organisatie zijn diverse functies vertegenwoordigd: welzijn, zorg, jeugd ed. Medewerkers treden dan in dienst van de nieuwe organisatie, los van de moederorganisatie. Zij hebben een informatie en adviesfunctie, indiceren / verwijzen en verrichten of organiseren waar mogelijk lichte of zware ondersteuning.

Daarnaast wil de gemeente sociale wijkteams inrichten voor de multi-problem gezinnen. Deze sociale wijkteams kennen een brede expertise: jeugdzorg, GGZ, VG, opvoedkundigen, wijkverpleging (indien mogelijk) thuisbegeleiders, gezinscoaches en jongerenloket. Zij worden ingezet als generalisten maar hebben een specifieke expertise. Zij hebben een ruim mandaat voor zowel lichte ondersteuning (voor zover aanwezig) tot zware ondersteuning. Om te komen tot een eenduidige verwijzing willen we een quickscan ontwikkelen ter beoordeling van de zorgvraag. Er is een projectleider sociale teams aangesteld voor de implementatie."

Citaat samenstelling en taken 1
"De gemeente is 1,5 jaar geleden gestart met de inrichting van sociale wijkteams. Inmiddels zijn er 10 wijkteams. De teams zijn samengesteld uit medewerkers met een grote diversiteit in expertise (VG, psychiatrie, ouderenzorg, jongerenwerk, Wmo, werk en inkomen, et cetera). Zij hebben een grote mate van vrijheid in handelen. Crica 80% van alle hulp- en ondersteuningsvragen wordt naar verwachting afgehandeld door medewerkers van dit team. Zij zijn gemandateerd om een indicatie naar de 2^{e} lijns zorg af te geven (beschikking). Zij zijn

vrij in het toekennen van ondersteuning, zorg of hulp in overleg met de klant en kunnen budget inzetten waar zij dit nodig achten."

Citaat samenstelling en taken 2

"Onder het motto 'eerst doen en dan uitwerken', is de gemeente 2 jaar geleden gestart met de vorming van wijkteams. Inmiddels zijn 6 wijkteams gestart. Dit aantal zal stadsdekkend uitgroeien naar 11 wijkteams. We kiezen voor een integrale aanpak van de Wmo en jeugdzorg en kennen twee toegangspoorten voor doorverwijzingen en bindend advies voor de indicatiestelling:

1. *Het wijkteam: vraagverheldering, kortdurende ondersteuning, verwijzing en casuscoördinatie (indien gewenst). Er is brede expertise aanwezig in de wijkteams: o.a. Wmo-consulent, maatschappelijk werk, stichting MEE, wijkverpleegkundige, POH GGZ, opbouwwerk en ouderenadviseur.*
2. *Regieteams: deze bestaan al langer en zijn vooral ingericht voor multiproblem gezinnen (complex, overlastgevend). Het betreft een gecoördineerde aanpak met doorzettingsmacht.*

De gemeente voert de administratie, verstuurt indien nodig beschikkingen en voert klachten -en bezwaarschriftprocedures uit."

Citaat taken

"*De sociale wijkteams hebben de volgende functies: informatie- en advies, doorverwijzing en lichte ondersteuning. De teams gezinsbegeleiders verzorgen zowel de lichte- als de zware ondersteuning. Zij kunnen expertise inhuren."*

6. Monitoring en verantwoording

Citaat monitoring 1

"Er vindt een sterke monitoring plaats op de sociale wijkteams:
- Kwantitatief: vooral budgettair, op basis van klantinterviews.
- Kwalitatief: de resultaten van de diverse sociale wijkteams worden met elkaar vergeleken en de verschillen besproken met de teams en de aannemers.
Hierdoor ontstaat ook discussie over de verschillende manieren van werken: als één team veel vrijwilligers inzet en een ander team juist veel doorverwijst, vindt hier het gesprek over plaats."

Citaat monitoring 2

"De gemeente stuurt momenteel strak op de uitvoering. Er vindt wekelijks overleg plaats over de voortgang, zodat ook snel bijgestuurd kan worden indien nodig. We onderzoeken de mogelijkheden om de administratieve last van de verantwoording te verlichten ten opzichte van de huidige werkwijze bij zorgaanbieders. Het kwaliteitsmodel wordt momenteel ontwikkeld in overleg met de buurtteams."

.

Citaat verantwoording 1
"*Dominant is het samenwerkingsmodel. De gemeente wil voor de verantwoording de zelfredzaamheidsmatrix inzetten als registratiemodel. Er zal verantwoording gevraagd worden op trajecten en outcome."*

Citaat verantwoording 2
"De gemeente kiest voor de toegang uitdrukkelijk voor eigen regie en uitvoering. Verantwoording gaat plaatsvinden zoals nu: jaarverslag, klanttevredenheidsonderzoeken en consultatie van de WMO raden."

7. Eigen bijdrage

Citaat eigen bijdrage 1
"We willen de systematiek die nu geldt voor de Wmo, ook laten gelden voor de taken die overkomen vanuit de AWBZ. De tarieven worden naar verwachting eind dit jaar vastgesteld. We overwegen een eigen bijdrage voor zowel de algemene als voor de maatwerkvoorzieningen. Dit is afhankelijk van de administratieve lasten die dit met zich mee kan brengen."

Citaat eigen bijdrage 2
"De gemeente voert voor de algemene voorziening geen eigen bijdrage in, maar mogelijk gaat dit nog komen. Voor bijzondere algemene voorzieningen, zoals wasserette, vragen we wel een eigen bijdrage. Voor maatwerkvoorzieningen vragen we eveneens een inkomensafhankelijke eigen bijdrage."

Citaat eigen bijdrage 3
"Voor de algemene voorzieningen wordt in principe geen eigen bijdrage gevraagd. Dit kan leiden tot een toename van het gebruik van duurdere voorzieningen."

8. PGB

Citaat PGB 1
"De gemeente wil een 'PGB nieuwe stijl' verder ontwikkelen. Centraal hierbij staat het individu of het gezin met een ondersteuningsvraag. De mogelijkheden een PGB toe te kennen voor mantelzorgers wordt onderzocht als de klant dit wenst en de geïndiceerde professionele inzet kostbaarder is dan de inzet van de mantelzorger."

Citaat PGB 2
"De gemeente is groot voorstander van het PGB. Wel onder een aantal voorwaarden: alleen als mensen het zelf goed kunnen beheren en binnen de restricties van de wet. We overwegen het PGB mogelijk te maken voor mantelzorgers met bovenmatige zorgtaken. Er is in dit kader een pilot gestart om een zogenoemd 'levensgebonden budget' toe te kennen. Dit budget kan zelfstandig door de inwoner ingezet worden voor ondersteuningsvragen op

diverse domeinen: werk, scholing, welzijn, zorg en dergelijke. Als deze pilot succesvol verloopt dan overweegt de gemeente uitbreiding naar andere doelgroepen."

9. Overgangsregime

Citaat overgangsregime 1
"De gemeente heeft het zorgkantoor ingehuurd om zo snel mogelijk de toekomstige cliënten in beeld te krijgen en hen duidelijkheid te verschaffen. Het zorgkantoor stuurt haar cliënten een brief met de vraag of zij zich bekend willen maken bij de gemeente. De gemeente neemt vervolgens contact op met de klant om nadere afspraken te maken. We hopen voor de zomer een gedetailleerd inzicht te hebben in de populatie die overkomt. Overigens gaan we er vanuit dat tot ¾ van de klanten al bekend zijn bij de gemeente. Zeker klanten met de meer complexe vraagstukken zijn vaak bekend, doordat zij bijvoorbeeld ook een WWB of WSW uitkering hebben, schuldhulpverlening ontvangen en dergelijke."

Citaat overgangsregime 2
"De gemeente is niet voornemens om alle mensen met een indicatie te benaderen. We kiezen in principe voor een natuurlijk verloop. Zodra de CIZ indicatie afloopt, worden zij verwezen naar het Schakelplein. De praktijk wijst uit dat burgers met een CIZ indicatie zichzelf al melden bij het Schakelplein en zo zelf kiezen voor een persoonlijk arrangement."

Citaat pilot vernieuwing
"In de huidige pilots worden mensen met een indicatie al overgedragen aan de buurtteams van waaruit de ondersteuning verder wordt opgepakt. Dit is in overleg met VWS tot stand gekomen, waarbij de registratie separaat plaatsvindt."

Citaat continuiteit
"*De gemeente wil een zachte landing. In de overgangsperiode gaan we inwoners geen andere aanbieders opdringen."*

10. Inkomens- en maatwerkvoorziening

Citaat ontwikkeling 1
"Er zijn momenteel diverse mogelijkheden / systematieken t.b.v. inkomens –en maatwerkvoorzieningen. De gemeente wil tot één systematiek komen die uiteindelijk ervoor zorgt dat de voorziening op de juiste plek komt. Dus bij de mensen die dit echt nodig hebben."

Citaat ontwikkeling 2
"Hier ligt een ontwikkelopgave. We denken na over twee scenario's:
1. Budget toevoegen aan de bijzondere bijstand.

2. Budget toevoegen aan het budget van een sociaal wijkteam. Het wijkteam kan dit budget dan inzetten naar eigen inzicht. Nadeel is dat mogelijk niet iedereen, die een bijdrage nodig heeft, wordt bereikt.
Er zijn nog veel onzekerheden. Maar als we dit onderwerp meer hebben uitgewerkt, zal dit besproken worden met burgers."

Citaat ontwikkeling 3
"Dit werken we op een later moment uit. De gemeente overweegt een korting op de collectieve ziektekostenverzekering, dan wel een uitbreiding van de dekking van dit pakket."

11. Inkoop

Citaat inkoopmodel 1
"*De zeven gemeenten hebben een werkgroep inkoop-3D samengesteld. Marktconsultatie gaat plaatsvinden voor juni 2014. De gemeenten kiezen voor het regisseursmodel. De gemeente wil een menukaart met alle producten voorleggen waarop aanbieders kunnen offreren. Hierbij willen we maximale ruimte voor vernieuwing. We hebben samen met het zorgkantoor een gezamenlijk inkoopkader 2014 gemaakt voor begeleiding. Nu zijn we met het zorgkantoor een innovatiekader, als onderdeel van het inkoopkader, aan het opstellen. Bezuinigingen wil de gemeente onder andere realiseren door bijvoorbeeld direct bij een zorgboerderij zorg in te kopen in plaats van. via de zorgaanbieder/verzekeraar. Dit scheelt 20% in de kosten."*

Citaat inkoopmodel 2
"Het contractbeheer en de inkoop zijn regionaal georganiseerd, waarbij lokaal een check plaatsvindt. Contracten worden lokaal door de diverse Colleges vastgesteld. Gemeenten overwegen de inkoop via de zogenoemde 2c procedure vorm te geven. Er is een nieuw financieringsmodel in ontwikkeling dat 5 februari via marktconsultatie wordt voorgelegd aan de aanbieders. We overwegen onder andere persoonsvolgende financiering waarbij de prestatie voor de cliënt (en niet de ondersteuning) wordt gefinancierd. Per voorziening kan het financieringsmodel wijzigen."

Citaat inkoopmodel 3
"*Voor de sociale wijkteams heeft de gemeente via meervoudig onderhandse aanbesteding contracten afgesloten met één hoofdaannemer. Een hoofdaannemer mag niet meer dan 2 wijkteams aansturen en is verantwoordelijk voor de samenstelling van het team. Budgetten en expertise zijn bepaald aan de hand van de wijkanalyses. Ambtenaren worden gedetacheerd naar de hoofdaannemer. Per wijkteam zijn zo algemeen mogelijke resultaten geformuleerd. Het maakt niet zoveel uit hoe men de resultaten bereikt, als men ze maar bereikt en binnen het budget blijft. Een sterke monitoring vindt momenteel wel plaats.*

Voor de inkoop van specialistische zorg heeft de regio een regionale inkooporganisatie opgericht. Vier inkoopmedewerkers van de gemeente worden gefinancierd door de regiogemeenten en verzorgen het inkooptraject. De gemeente wil hiervoor regionaal

(flexibele) raamcontracten afsluiten aan de hand van bestuurlijk aanbesteden. De raamcontracten worden in principe voor 2 jaar afgesloten met de optie op verlenging. Voor de eerste zes maanden wordt het huidige budget ingezet. Nadien gaat de gemeente over op financiering van prestatie. Aanbieders voelen veel voor resultaatfinanciering, maar maken zich ook zorgen over de eigen financiële positie in de toekomst."

Citaat inkoopmodel 4

"Resultaatgerichte subsidieverlening voor de 0e en 1e lijn: sociale wijkteams en gezinsbegeleiders. De gemeente beschrijft in de offerte het 'wat' en aanbieders beschrijven bij de inschrijven het 'hoe'. Voor de meer specialistische zorg kiest de gemeente voor aanbesteding."

"Salesmodel: de gemeente stelt kwaliteit en tarieven vast. Aanbieders kunnen hierop inschrijven. Via een digitaal warenhuis, waar alle producten en diensten van aanbieders opstaan, kunnen klanten zelf de aanbieder en dienst kiezen. Al of niet met hulp van het sociale wijkteam of gezinsbegeleider. Deels wordt de inkoop regionaal georganiseerd, daar waar het meerwaarde heeft. Grotendeels wordt de inkoop lokaal georganiseerd. Dit beperkt ook de vervoerskosten."

Citaat inkoopmodel 5

"De gemeente kiest waarschijnlijk voor aanbesteding, waarbij we willen komen tot een 'ademend' contract. De klant heeft vrijheid in de keuze van de aanbieder. Het aantal aanbieders wil de gemeente beperkt houden, waarbij één aanbieder voor zowel jeugd, als begeleiding, als huishoudelijke verzorging wenselijk wordt gevonden. In het contract wordt opgenomen dat één aanbieder de regiefunctie krijgt over de administratieve afhandeling van bijvoorbeeld facturering en het vervoer voor alle klanten."

Citaal inkoopmodel 6

"Voor de inkoop kiest de gemeente voor een dialoogmodel. In overleg met regiogemeenten en aanbieders bepalen we wat ingekocht zal / kan worden. Door de inzet van klanttevredenheidsonderzoeken en marktdialoog komen we tot de vraagstelling.
In eerste instantie zal dit mogelijk goeddeels op een vereenvoudigd productkostenmodel gebaseerd worden (geen batterij aan producten maar drie niveaus van ondersteuning bijvoorbeeld). Er zal ook zeker op resultaten gestuurd worden. De gemeente wil voor de langere termijn onderzoeken of populatiebekostiging ingevoerd kan worden.

We zijn met aanbieders in gesprek over nieuwe arrangementen en over noodzakelijke bezuinigingen door bijvoorbeeld het aantal uren of dagdelen te verlagen binnen de kwalitieitsgrenzen. Momenteel loopt een pilot in de gemeente, waarbij aanbieders vanuit de wijk (buurtcentra) de dagbesteding organiseren met een lagere overhead. Op termijn wil de gemeente het aantal aanbieders verminderen, maar we willen ook nieuwe aanbieders een kans geven."

Citaat inkoopmodel 7

"De inkoop vindt plaats in één traject voor de transities AWBZ en Jeugdzorg. De andere manier van contracteren en een andere toegangsbepaling via de sociale wijkteams (minder standaard, integraler kijken, sociale netwerkstrategieën, et cetera.) moeten samen leiden tot volumedaling tegen een lager uurtarief. We denken hierbij aan het 'Shared savingsmodel'. De gemeente wil het inkoopplan graag voor de verkiezingen vaststellen en publiceren. De inkoop kan zowel via subsidieverstrekking als contractering (afhankelijk van het blok) plaatsvinden."